

HATVAN MÉTER MAGAS VILÁGÍTÓ ÉS FORGÓ FÖLDGÖMB-KILÁTÓTORONY BUDAPESTEN

Érdekes tervet mutattak be a napokban a Pesti Hírlap szerkesztőségének. Láng József igazgató és Ulrichs Ágost mérnök a párizsi Eiffel-torony mintájára egy olyan kilátótornyot terveznek, mely nemcsak egyedülálló érdekessége lenne Budapestnek, hanem idegenforgalmi szempontokból is igen nagyjelentőségű volna. Budapest remek panorámájának a megtekintését van hivatva elősegíteni a tervezett hatvan méter magas világító és forgó földgömb-torony, melynek a tervezői a *Hungária* nevet adták. Az óriási földgömb a budapesti panorama élvezete mellett belső berendezésével egyéb szórakozást, elmés külső megvilágításával pedig pompás látványosságot nyújt.

A hatalmas tornyot az *Erzsébet-* vagy a *Mussolini-téren* szeretnék felállítani és miután alapzatát úgy oldották meg, hogy az utcai forgalom alatta zavartalanul lebonyolódhat, nincs semmi különösebb akadálya, hogy valamelyik helyen el is helyezték.

A négy oszlopon álló vasszerkezetű torony, mely négyszögben 33 méter széles, 2.25 méter magas betonlapon áll és erre a betonlapra mind a négy oldalon lépcső vezet fel. A felső párkányzatig a torony 37.25 méter magas. A felső párkányzat pódiumáról tizenkét kar nyulik ki és ezeknek a végződésin nyugszik maga a gömb. A három oszlopban egy-egy személyfelvonó működik, ezek egyenként nyolc ember szállítására alkalmasak. A negyedik oszlopban vaslépcső van. A földgömb átmérője 20.4 méter, az egyenlítő kerülete pedig 64 méter. A gömböt tartó karok felső végében négy-négy kerék és az ezeket hajtó fogaskerekek vannak, amelyeket motorok hajtanak és a gömbbe épített pályát a földgömbbel együtt vízszintes irányban forgatják. A főváros minden pontjáról egyformán látható gömb óránként egyszer fordul meg függőleges tengelye körül. A szárazföld sárgára, a tengerek kékre lennének festve és az esti órákban az egész neonsövekekkel megfelelőképpen megvilágítható.

Az esti Budapestnek a szó szoros értelmében ragyogó látványossága lenne ez a maga nemében páratlan, forgó óriási földgolyó: a főváros ma már világhírű kilátógépi hatásainak talán legszebbike.

A torony felső pódiumáról kettős csigalépcső vezet fel, illetőleg le. A csigalépcső mellett egy kisebb személyfelvonó is van. A gömb belsejében termek vannak. Az első emeleten vannak a raktárak és konyhák, a második, harmadik és negyedik emeleten vendéglő és kávéház áll a látogató közönség rendelkezésére.

Az egyes termeknek átlag 250 négyzetméter területük van.

A hatalmas ablakok mellől a közönség a gömb forgása alatt egy órán át teljes egészében gyönyörködhet Budapest és környékének szépségeiben.

A kilátótorony tervezője a termekbe nyáron hűtőberendezéseket, télen pedig fűtőtesteket akar bevezetni. Az ötödik emeleten a víztartályok vannak.

Az idegenforgalmi szempontokból nagyjelentőségű földgömb-torony építése aránylag csekély összegből (600.000 pengő) volna fedezhető. Tekintettel a várható nagyarányú érdeklődésre, amely az új torony iránt megnyilvánulna, a bel- és külföldi látogatók 50 filléres belépőjegyeiből nemcsak a befektetett összeg kamatai, hanem a tőke is rövidesen megtérülne.

Ez a páratlanul érdekes, egészen eredeti technikai elgondolásokon alapuló kilátótorony megépítése esetén, nemcsak az idegeneknek, hanem a főváros lakosságának is szolgálna új érdekességekkel. Arról nem is szólva, hogy az egész alkotás önmagában is kívül-belül szenzációs látványosság volna, a forgó földgömb ablakaiból egy teljesen új, eddig ismeretlen városkép tárulna a nézők szeme elé. A pesti ember is, az idegen is csak Buda magas pontjairól ismeri Budapest látképét. A Bazilika, a parlament és más egyéb épületek tornyai nincsenek berendezve arra, hogy kilátóhelyül szolgáljanak és így a pesti, sík oldalon nincs egy olyan magas pont, amelyről át lehetne tekinteni a várost. Ilyen méretű, forgó, ki-világított földgömbalakú torony nincs sehol és ha elgondoljuk, hogy a párizsi Eiffel-torony, a velencei Campanile, vagy a pisai ferdetorony milyen világhírre tett szert, elképzelhető Budapest forgó, világító földgömb-tornyának nagy sikere.

Kellemen Lajos.

